

van die Redaksie van Nieuws Uit Zuid-Afrika

KLEIN NIEUWS UIT ZUID-AFRIKA

Literatuur en Kunst

LITERATUUR EN EROTIEK — Sinds Zuid-Afrika van een eenvoudige landbouw-economie oversloeg na het industriële tijdperk en ook de landbouw- en veeteeltprodukten internasionale markten gingen veroveren, werd het gezapige isolement van dat land doorbroken en staat het midden in de wereld. Een van de gevolgen is een toenemende strijd tussen reaktie en vooruitgang, welke zich op alle terreinen van het leven openbaart, ook in de literatuur.

Reeds jaren geleden (en thans nog) leefde er in de Vrijstaat een boer, zoon van een minister van landbouw, S.P.D. (Etienne) Leroux genaamd, die nog andere ambities koesterde dan z'n vee en z'n mielies (maïs), maar wiens korte verhalen ongepubliceerd bij hem terugkwamen. Tot zijn geluk ontmoette hij onze Jan Greshoff, die hem hielp en aanmoedigde met het gevolg, dat enige tijd daarna een van Leroux' korte verhalen in „Standpunte” werd opgenomen. Echter pas sinds hij romans begon te publiceren, werd hij bekend en verwierf sukses. Aangezien Leroux niet schrijft voor de grote massa, baarde z'n oeuvre niet zoveel opzien, hoewel twee van zijn boeken verplichte studiestof zijn aan de universiteit. Zijn vierde week „Sewe dae by die Silbersteins” heeft onlangs de grootste literaire onderscheiding van Zuid-Afrika verkregen, de Hertzogprijs, welke toegekend wordt door de Academie.

Plots valt de aandacht van het grote publiek op zijn werk en komen de pen- nen in beweging. Wij lezen de bekende pseudo-argumenten: „Immoreel”, „wat

zal er gebeuren, als de kinderen dit lezen” enz. Bekende letterkundigen als de dichter prof. N. P. van Wyk Louw, dr. Ernst van Heerden e.a. hebben de verdediging op zich genomen en het schijnt, dat het storm in het glas water geluid is.

De vraag rijst: wat is de plaats van erotiek in de literatuur? Naar onze bescheiden mening heeft de schrijfster, mevr. Hettie Smit („Sy kom met de sekelmaan”), die ook op het platteland woont, hierop een even raak als afdoende antwoord gegeven: „Boereseks (de erotiek van de boer), doodkalm en onselfbewus soos op 'n plaas (boerderij) is nie verkeerd nie. As daaroor geskryf word, MOET DIT SO NATUURLIK WEES SOOS 'N OOI WAT LAM (wat jongt)”.

BEELD VAN GENERAAL J. C. SMUTS

De Britse beeldhouwer Sydney Harpley heeft een standbeeld van gen. Smuts gemaakt en dit staat nu op zijn voetstuk in de Compagnies-tuin in Kaapstad. Een gedeelte van het publiek dat toegestroomd is om naar dit standbeeld te kijken, meent dat de foto's die ze van de oude generaal nog thuis be- waard hebben mooier zijn en meer ge- lijkend dan dit standbeeld. — Waarom zo'n modern ding, waaraan je niet kunt zien wie bedoeld word?

Waarop een geestige Kaapse Kleuring antwoordde: „Nei, ma die stêtuë is nog- gle kompliet nie; hy moet nog 'n bietjie afgetrim word”.

PRETORIA